

ตอนที่ 2 แบบวัดความรู้ในการควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับ

คำชี้แจง วงกลมรอบหัวข้อที่เห็นว่าถูกต้องที่สุดเพียง 1 ข้อ

1. การที่จะทราบว่าเป็น โรคพยาธิใบไม้ตับนั้นต้องนำอะไรไปให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขตรวจ
 - ก. น้ำลาย
 - ข. เลือด
 - ค. อุจจาระ
 - ง. เสมหะ
2. การตรวจในข้อ 1 เจ้าหน้าที่ตรวจหาอะไร
 - ก. ไข่ของพยาธิใบไม้ตับ
 - ข. เซลล์ของพยาธิใบไม้ตับ
 - ค. ตัวอ่อนของพยาธิใบไม้ตับ
 - ง. ตัวเต็มวัยของพยาธิใบไม้ตับ
3. ที่ผ่านมานักเรียน ได้รับการตรวจหาโรคพยาธิใบไม้ตับประจำปีด้วยวิธีใด
 - ก. ผู้ปกครองพาไปตรวจที่โรงพยาบาล
 - ข. เจ้าหน้าที่มาตรวจให้ที่โรงเรียน
 - ค. นักเรียนไปตรวจเองที่สถานีอนามัย
 - ง. คุณครูพาไปตรวจที่โรงพยาบาล
4. ผู้ที่มีพยาธิใบไม้ตับในร่างกายแต่ยังไม่มีอาการหรืออาการไม่รุนแรง มีแนวทางรักษาอย่างไร
 - ก. กินยาที่หมอจ่ายให้
 - ข. ซึ้อยามากินเอง
 - ค. ไม่มียารักษาให้หายขาดได้
 - ง. ไม่ต้องรักษาก็หายเองได้
5. เมื่อกินยาถ่ายพยาธิใบไม้ตับที่หมอจ่ายให้จะมีผลต่อพยาธิใบไม้ตับอย่างไร
 - ก. ฆ่าตัวแก่พยาธิ
 - ข. ทำลายไข่พยาธิ
 - ค. ทำลายตัวอ่อนระยะติดต่อ
 - ง. ฆ่าทั้งตัวแก่และทำลายไข่พยาธิ

6. ผู้ที่มีพยาธิใบไม้ตับและมีอาการรุนแรง ตับโต ตาเหลือง ตัวเหลือง จะมีแนวทางรักษาอย่างไร
- ส่วนใหญ่แม้จะกินยาแล้วก็ยังคงเป็นมะเร็งตับจนตาย รักษาไม่หาย
 - ส่วนใหญ่ถ้ากินยาถ่ายแล้วอาการทั้งหมดจะหายเป็นปกติเหมือนเดิม
 - รักษาแล้วอาการจะดีขึ้นเรื่อยๆ
 - ส่วนใหญ่รักษาก็หาย และไม่รักษาก็หาย
7. ปลาในข้อใดถ้ากินดิบ หรือสุกๆดิบๆ จะทำให้เกิดโรคพยาธิใบไม้ตับ
- ปลาคู ปลานิล
 - ปลาหมอ ปลาเทโพ
 - ปลาไหล ปลาน้ำจืด
 - ปลานิล ปลาช่อน
 - ปลานิล ปลาช่อน
 - ปลานิล ปลาช่อน
8. อาหารในข้อใดที่มีโอกาสทำให้เกิดโรคพยาธิใบไม้ในตับได้
- ก้อยเนื้อวัว ลาบหมู
 - ก้อยเนื้อหมู ลาบไก่
 - ก้อยปลา ปลาต้ม
 - ก้อยปลา ปลาต้ม
 - ก้อยเนื้อวัว ลาบหมู
 - ก้อยเนื้อหมู ลาบไก่
 - ก้อยปลา ปลาต้ม
 - ก้อยเนื้อวัว ลาบหมู
 - ก้อยเนื้อหมู ลาบไก่
 - ก้อยปลา ปลาต้ม
9. คนที่ไม่ถ่ายอุจจาระลงในส้วมและไม่ซุกหลุมฝัง ชอบถ่ายเรี่ยราดตามพื้นดิน พยาธิใบไม้ตับอาจติดต่อมาสู่คนได้โดย
- ไชเข้าเท้าคน
 - กินผักสดที่มีไข่พยาธิปนเปื้อนอยู่
 - ดื่มน้ำที่มีไข่พยาธิปนเปื้อนอยู่
 - กินอาหารประเภทปลาสุกๆดิบๆ
10. การถ่ายอุจจาระในส้วมถูกสุขลักษณะส่งผลต่อการควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับ ข้อใดมากที่สุด
- กำจัดตัวแก่ของพยาธิ
 - กำจัดตัวอ่อนของพยาธิ
 - กำจัดไข่พยาธิ
 - กำจัดได้ทุกชนิด
11. คนที่เป็นโรคพยาธิใบไม้ตับนานๆจะทำให้เป็นโรคอะไรต่อไปได้

- ก. มะเร็งท่อน้ำดี
 - ข. มะเร็งลำไส้
 - ค. มะเร็งสมอง
 - ง. มะเร็งกระเพาะอาหาร
12. พยาธิตัวตืดเกิดจากอะไร
- ก. ก้อยเนื้อวัว ก้อยปลา
 - ข. ก้อยเนื้อหมู ปลาจ่อม
 - ค. ก้อยหอย ปลาต้ม
 - ง. ก้อยปลา ปลาต้ม
13. ข้อใดไม่ใช่การป้องกันพยาธิต่างๆ
- ก. กินอาหารที่สุก สะอาด
 - ข. ใส่รองเท้าสวมที่เดิน ไปทุกหนทุกแห่ง
 - ค. ล้างผักผลไม้ให้สะอาดก่อนรับประทาน
 - ง. รับประทานยาป้องกันเสมอ
14. ยารักษาพยาธิใบไม้ตับคืออะไร
- ก. สมุนไพรม
 - ข. เบนด้า 500
 - ค. พลาซีวอลเท
 - ง. โยเมซาน

ตอนที่ 3 แบบวัดทัศนคติต่อการป้องกันโรคพยาธิใบไม้ตับ

คำชี้แจง ขอให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็น ความรู้สึกหรือความเชื่อของนักเรียนมากที่สุด โดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องตารางที่คิดว่าถูกที่สุด

ข้อความ	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	สำหรับ นักวิจัย
1. การตรวจอุจจาระเพื่อหาไข่พยาธิใบไม้ตับ เป็นสิ่งที่มีประโยชน์				
2. ข้าพเจ้ารู้สึกพอใจถ้าส่งอุจจาระตรวจหาไข่พยาธิใบไม้ตับ				
3. ข้าพเจ้าไม่อยากรนำอุจจาระไปให้หมอดตรวจ				
4. ถ้าอุจจาระของข้าพเจ้ามีไข่พยาธิใบไม้ตับ และหมอจ่ายยาให้ ข้าพเจ้าจะกินยาฆ่าพยาธิ นั้นทันที				
5. ข้าพเจ้าจะไม่กินยาฆ่าพยาธิใบไม้ตับ ถึงแม้จะตรวจพบไข่พยาธิใบไม้ตับในอุจจาระ				
6. การกินอาหารสุกๆ ดิบๆ ที่ทำจากปลาขาว มีโอกาสเป็นโรคพยาธิใบไม้ตับได้				
7. การกินก้อยปลาดิบๆ ดีกว่ากินสุกๆ				
8. ข้าพเจ้าชอบกินอาหารพวกก้อยปลาขาว ก้อยปลาขาว ส้มปลาขาว จ่อมปลาขาวดิบๆ				
9. ข้าพเจ้าไม่ชอบการกินก้อยปลา ปลาส้ม ปลาจ่อมดิบๆ				
10. ถ้าพ่อแม่หรือญาติทำก้อยปลา ปลาส้ม ปลาจ่อม ข้าพเจ้าจะกินทันที เพราะเป็นเรื่องธรรมดาของชาวอีสาน				
11. ข้าพเจ้าชอบที่จะถ่ายอุจจาระลงในส้วม หรือชุดหลุมฝังอุจจาระเสมอ				
12. ข้าพเจ้ารู้สึกสบายใจถ้าได้ถ่ายอุจจาระลงในส้วม เพราะจะป้องกันเชื้อโรคพยาธิใบไม้ตับได้				

ตอนที่ 4 การรับรู้เกี่ยวกับโรคพยาธิใบไม้ตับ

การรับรู้เกี่ยวกับพยาธิใบไม้ตับ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	สำนักวิจัย
<p>การรับรู้ความรุนแรง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. โรคพยาธิใบไม้ตับก่อให้เกิดอันตรายถึงชีวิตได้ 2. โรคพยาธิใบไม้ตับมีพยากรณ์ให้หายขาดได้ 3. โรคพยาธิใบไม้ตับเป็นแล้วก็ทำงานตามปกติได้ 4. โรคพยาธิใบไม้ตับทำให้เป็นมะเร็งได้ <p>การรับรู้โอกาสเสี่ยง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนเห็นว่ามีโอกาสเป็นพยาธิใบไม้ตับ เพราะว่ากินปลาสุกๆ ดิบๆ 2. บ้านนักเรียนอยู่ใกล้แหล่งน้ำมีพยาธิจึงมีโอกาสเป็นพยาธิใบไม้ตับ 3. นักเรียนมีโอกาสเสี่ยงต่อการเป็นพยาธิใบไม้ตับเพราะไม่ถ่ายอุจจาระลงในส้วม 4. นักเรียนมีโอกาสเสี่ยงต่อการเป็นโรคพยาธิใบไม้ตับ เพราะไม่ใส่รองเท้า <p>การรับรู้ประโยชน์ในการปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. ถ้านักเรียนไม่รับประทานอาหารสุกๆดิบๆ นักเรียนก็ไม่ใช่โรคพยาธิใบไม้ตับ 6. ถ้านักเรียนสวมใส่รองเท้าสวมก็ป้องกันพยาธิได้ 7. ถ้านักเรียนอุจจาระในห้องส้วมเสมอ จะสามารถป้องกันโรคพยาธิใบไม้ตับได้ <p>การรับรู้ปัญหาอุปสรรค</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนต้องรับประทานอาหารดิบๆสุกๆ เพราะพ่อแม่หรือผู้ปกครองทำให้รับประทาน 				

การรับรู้เกี่ยวกับพยาธิใบไม้ตับ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	สำหรับ นักวิจัย
2.นักเรียนไม่เคยเรียนรู้เกี่ยวกับการป้องกันพยาธิใบไม้ตับ 3.นักเรียนไม่มีส่วนใช้ 4.นักเรียนไม่มีรองเท้าใช้ตลอดเวลาที่เดินไปมาในที่ต่างๆ				

ตอนที่ 5 แบบวัดการปฏิบัติตนในการควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับ

คำชี้แจง ให้กาเครื่องหมาย / ลงหน้าข้อที่ท่านเห็นว่าถูกต้องตรงกับการปฏิบัติของท่านมากที่สุดเพียง 1 ข้อ

- ในรอบปีที่ผ่านมาเมื่อเจ้าหน้าที่แจกคัลเลอร์ให้นักเรียนนำอุจจาระไปตรวจหาไข่พยาธิกับหน่วยตรวจของโรงพยาบาล นักเรียนได้เก็บอุจจาระส่งตรวจหรือไม่
 - ก. ส่งตรวจตามนัด
 - ข. ไม่เคยส่งตรวจ (ถ้าไม่เคยให้ข้ามไปตอบข้อ 5.)
- ในรอบปีที่ผ่านมา การตรวจอุจจาระหาไข่พยาธิของนักเรียนผลปรากฏว่า
 - ก. พบไข่พยาธิใบไม้ตับ
 - ข. ไม่พบไข่พยาธิใบไม้ตับ
 - ค. ไม่ทราบผล
- เมื่อตรวจพบไข่พยาธิใบไม้ตับ นักเรียนกินยารักษาพยาธิใบไม้ตับที่หมอย้ายยาให้
 - ก. กิน
 - ข. ไม่กิน
 - ค. ตอบข้อ 2 ข. 9
- นักเรียนเคยกินยารักษาโรคพยาธิใบไม้ตับที่หมอย้ายให้ตามเวลาที่หมอสั่งหรือไม่
 - ก. กินตามเวลาที่หมอสั่ง
 - ข. ไม่กินตามเวลา
 - ค. ตอบข้อ 2 ข. 9
- หลังจากที่นักเรียนกินยารักษาโรคพยาธิใบไม้ตับแล้วนักเรียนกลับมากินอาหารประเภทปลาดิบอีกหรือไม่

() ก. กิน

() ข. ไม่กิน

6.นักเรียนกินก๊อปปลาติบๆ เช่น ก๊อปปลาขาว ก๊อปปลาชีว บ่อยเพียงใด

() ก. บ่อยมาก (3-5 ครั้งต่อสัปดาห์)

() ข. บ่อย (1-2 ครั้งต่อสัปดาห์)

() ค. นานๆครั้ง

() ง. ไม่เคยเลย

7.นักเรียนกินพวกปลาขาว โดยไม่ทำให้สุกบ่อยเพียงใด

() ก. บ่อยมาก (3-5 ครั้งต่อสัปดาห์)

() ข. บ่อย (1-2 ครั้งต่อสัปดาห์)

() ค. นานๆครั้ง

() ง. ไม่เคยเลย

8. นักเรียนกินหม่ำปลา โดยไม่ทำให้สุกบ่อยเพียงใด

() ก. บ่อยมาก (3-5 ครั้งต่อสัปดาห์)

() ข. บ่อย (1-2 ครั้งต่อสัปดาห์)

() ค. นานๆครั้ง

() ง. ไม่เคยเลย

9.นักเรียนเคยกินปลาจ่อมที่ทำจากปลาชีวโดยไม่ทำให้สุกบ่อยเพียงใด

() ก. บ่อยมาก (3-5 ครั้งต่อสัปดาห์)

() ข. บ่อย (1-2 ครั้งต่อสัปดาห์)

() ค. นานๆครั้ง

() ง. ไม่เคยเลย

10.นักเรียนเคยถ่ายอุจจาระลงในส่วนที่ถูกสุขลักษณะบ่อยเพียงใด

() ก. บ่อยมาก ทุกวัน

() ข. บ่อย (1-2 ครั้งต่อสัปดาห์)

() ค. นานๆครั้ง (1-3 ครั้งต่อเดือน)

() ง. ไม่เคยเลย

11.นักเรียนเคยขุดหลุมถ่ายอุจจาระฝังดิน กรณีที่ไม่ได้ถ่ายอุจจาระลงส้วม

() ก. บ่อยมาก ทุกวัน (3-5 ครั้งต่อสัปดาห์)

() ข. บ่อย (1-2 ครั้งต่อสัปดาห์)

() ค. นานๆครั้ง (1-3 ครั้งต่อเดือน)

() ง. ไม่เคยเลย

12. นักเรียนเคยถ่ายวีรืราคาตามพื้นดิน ตามทุ่งนา ตามสวนบ่อยเพียงใด

() ก. บ่อยมาก ทุกวัน

() ข. บ่อย (1-2 ครั้งต่อสัปดาห์)

() ค. นานๆครั้ง (1-3 ครั้งต่อเดือน)

() ง. ไม่เคยเลย

ตอนที่ 6 ความต้องการสื่อการสอน

1. นักเรียนเคยได้รับความรู้เรื่องพยาธิจากแหล่งใด

() ก. คุณครูสอนในห้องเรียน

() ข. เจ้าหน้าที่สาธารณสุขสอนในโรงเรียน

() ค. อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

() ง. วิทยุ

() จ. โทรทัศน์

() ฉ. ไม่เคยได้รับเลย

() ช. อื่นๆ ระบุ.....

2. นักเรียนเห็นว่าควรทำอะไรจึงจะได้รับความรู้มาก

() ก. คุณครูสอนในห้องเรียน

() ข. เจ้าหน้าที่สาธารณสุขสอนในโรงเรียน

() ค. อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

() ง. วิทยุ

() จ. โทรทัศน์

() ฉ. อ่านคู่มือให้เข้าใจ

() ช. ชมสื่อ วัสดุ ด้วยความตั้งใจ

() ซ. อื่นๆ ระบุ.....

3. นักเรียนพึงพอใจกับสื่อที่ได้รับอย่างไร

() ก. พึงพอใจมาก เพราะเหตุใด.....

() ข. ไม่พึงพอใจ เพราะเหตุใด.....

() ค. ควรปรับปรุงอย่างไร.....

4. นักเรียนใช้สื่อการสอนเรื่องพยาธิใบไม้ตับอะไรในครั้งนี้
- () ก. ใช้ วิดีโอ
 - () ข. ใช้ คู่มือ
 - () ค. อื่นๆ ระบุ.....
5. สื่อมีประโยชน์อย่างไร (ตอบได้หลายข้อ)
- () ก. ให้ความรู้เรื่องพยาธิใบไม้ตับ
 - () ข. ก้าวการใบพยาธิใบไม้ตับ
 - () ค. ต้องปฏิบัติตัวเพื่อไม่ให้เป็นโรคพยาธิใบไม้ตับ

ขอขอบคุณ นักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
รองศาสตราจารย์ ดร. จุฬารัตน์ โสตะ

จัดประชุมกลุ่มคณาจารย์ทั้ง 6 โรงเรียน ที่คณะสาธารณสุขศาสตร์

.ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคพยาธิใบไม้ตับ แก่คณาจารย์

สื่อการสอน คู่มือและวีซีดี

